

Izbaja v Trstu

tudi ob ne delah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Pozumne številke se prodajajo po 3 novč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm): za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšertni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841.652.
TELEFON št. 1157.

Socijalna demokracija na poti stvarnega postopanja in kompromisov.

Čudno. Često se dogaja, da kdo govori in pripoveduje samo staro in že davno znano resnico, da razlaga kako pravilo, ki je že pripoznano kakor veljavno in neoporečno; pripoveduje torej nekaj, kar ne more preseči neti nikogar. In vendar delujejo včasih take enunciacije kakor kako novo razodetje in so radi tega mala senzacija. Čudno, kaj ne? Kako, od kod prihaja to? Nu, stvar je pač taka, da včasih ni odločilno vprašanje: kaj govori? — marveč vprašanje: kdo govori?! Če vemo, da je to, kar kdo govori, le ponovljen izraz starega mišljenja in starih nazorov, če smo, kar čujemo sedaj, že popred čuli iz istih ust, potem nas to ne preseneča in vsprejemamo je kakor nekaj samo ob sebi umevnega. Če pa nam pripoveduje isto kdo drugi, iz čegar ust nismo bili navajeni slišati taci nazorov in jih torej po vseh precedencijah tudi nismo pričakovali: potem je naravno, da smo presenečeni, in da je stara resnica za nas — novost, senzacija.

Tako nekako nam je bilo, ko smo na velikem shodu radi volilne reforme dne 24. junija t. l. v gledališni dvorani „Narodnega doma“ poslušali gospoda Etbina Kristana, znanega govornika naše slovenske socijalne demokracije.

Z vso svojo zgovornostjo je govornik preciziral in zastopal stališče svoje stranke nasproti najaktuvelnejemu političnemu vprašanju, ki je bilo v povod omenjenemu shodu: nasproti načrtu volilne reforme, kakor ga je predložila avstrijska vlada in ki je sedaj v odseku v razpravi. Glavna tendenca Kristanovega govora je bila ta, da dokaže, da sedaj gre le za to: ali dobimo volilno reformo, ali je ne dobimo? Ta načrt je sicer krivičen, ali za sedaj se moramo zadovoljiti z njim! Govornik se je namreč jasno in brez vsakega pridržka postavil na stališče, da je nekaj vendar le bolje, nego — nič!!

Da opraviči in podkrepi to svoje stališče, je g. Kristan razvil nekoliko misli o politični taktiki sploh. Kar je torej rekel, ni bilo namenjeno le v prepričanje poslušalcev o umešnosti stališča socijalne demokracije glede na konkretni predmet, ki je bil v razpravi — ozirom na volilno reformo — ampak je izražalo nazore govornika o politični in strankarski taktiki v obče.

Govornik je menil, da v političnem življenju treba stvarno postopati. Računati da

treba: koliko se more, kaj je možno doseči? Za njih torej, ki žele, da se volilna reforma izvede, ne preostaja drugega, nego pot — kompromisa!!

Kar je povedal tu g. Kristan, ni bilo nam nič novega. Star nauk je to, star pravilo, tako staro, da se nam je zdelo, kakor da bi poslušali — sami sebe, oziroma razne polemične govore, ki so jih govorili naši voditelji že ponovno in o raznih prilikah proti izvajanjem govornikov iz — slovenske socijalne demokracije!

G. Kristan je pripoznal tudi pot kompromisov kakor dopustno v političnem življenju in ni odklanjal taktike in politike oportunizma! To je bila za nas v resnici nekaka senzacija. Ne radi tega, ker je bilo to za nas kako novo razodetje, ampak zato, ker je govoril to — g. Kristan! Radi strani, od katere so prišle, so zvenele te enunciacije kakor novost!

In — da dostavimo hitro — kakor novost, ki nas je zadovoljila! Ne morda v namen, da bi kaj očitali temu govorniku socijalne demokracije, ampak, da podkrepimo zadržilo o svojem zadovoljstvu, naj nekoliko oživimo spomin na nedavno minolost, ko so se na raznih shodih križale — če smemo tako reči — govorniške sablje naših in socijalno-demokratskih govornikov. Glavno, kar so ti poslednji vsikdar očitali politiki in taktiki tržaških Slovencev, je bilo, da je premehka, da je brez odločnosti, da vedno prosi, mesto da bi zahtevala in izsiljevala, da je torej pre — oportunistična.

Izlasti pa so socijalno-demokratski govorniki ob našem šolskem vprašanju vsikdar zavzemali stališče, ki je bilo ravno nasprotno onemu, ki je je na shodu dne 24. junija g. Kristan ne le pripoznaval kakor dopustno, ampak je je celo priporočal. V političnem življenju treba za hip vzeti to, kar je možno doseči; treba je računati, koliko se more, ker: bolje je nekaj, nego — nič. Tako je menil (povsem pametno) g. Kristan dne 24. junija na shodu v „Narodnem domu“. Ali kako vse drugačno stališče so socijalno-demokratski govorniki in listi vse do danes zastopali nasproti našemu tržaškemu šolskemu vprašanju. Kakor je menil g. Kristan: glavno je za sedaj, da sploh dobimo volilno reformo, tako ali tako! — tako so govorili naši voditelji: Najprej glejmo, da dobimo šolo, potem bomo mogli razpravljati, kaka naj bo! Ali socijalistični govorniki in listi so vedno in dosledno odklanjali to stališče in so proglašali parolo: Šola mora biti

taka, taka in taka — in če nima biti taka in taka, ne moremo biti zanj! Postavljali so se torej na tisto stališče, ki je je g. Kristan odklanjal na večkrat omenjenem shodu, na stališče: ali vse, kar hočemo mi, ali pa — nič!!

Ali se smemo nadejati, da se naša socijalna demokracija postavi sedaj nasproti našemu šolskemu vprašanju na isto računajoče stališče, na katero se je postavil g. Kristan nasproti vprašanju volilne reforme: sedaj gre v prvi vrsti za to, da dobimo šolo!!

Gradnje v tržaškem pristanišču.

Bivši ministri pred proračunskim odsekom. (Brzjavno poročilo).

Dunaj 4. V proračunski odsek so prišli danes bivši ministri dr. Körber, baron Call in dr. Böhm, da odgovorijo na vprašanja, stavljena od pododseka, glede gradnje v tržaškem pristanišču. Vsi ministri so se zahvalili, da jim je dana prilika, da stvar popolnoma pojasnijo.

Dr. Körber je naglašal, da se ni državni zbornici v 17. zasedanju predložilo zakonskega načrta o razširjenju tržaškega pristanišča, ker se je imelo stroške za gradnjo pokriti iz tekočega proračuna. Dotični ustavno zaproseni delni obroki so bili dovoljeni v proračunskem provizoriju, ne da bi bil kedaj za časa vsega službovanja ministerstva temu prigovarjal državni zbor. Oferte se ni razpisalo radi tega, ker je bilo nujno treba pospešiti pristanišča dela, in ker je tržaška občina obljubila v določenem terminu prispevati en milijon kron. Pristanišča dela niso bila v direktni zvezi z novo železnico. V prvi vrsti se je moralo zgraditi skladišča. Minister se je skliceval na sklepe sveta državnih železnic in industrijskega sveta, ki sta zahtevala, da se nujno odpomore nedostajanju prostorov v tržaškem pristanišču. Ako bi se bilo dela razpisalo, bi se bilo s tem izgubilo mnogo časa, na drugi strani bi se bilo otežilo nameravano udeležitev domačih tvrdk. Dr. Körber je potem obširno govoril o pogajanjih z banko „Union“. Rekel je, da ne obstajajo nikake obveze med državo in banko „Union“ in da ima vlada posla le s konsorcijem. On in njegovi kolegi so prepričani, da se ni nikakor kršila ustava, in da vse, kar se je izvršilo, je bilo v interesu naše gospodarske politike.

Konečno je dr. Körber izrekel svoje zaničevanje tistim, ki ga dolže, da je postopal nepošteno in v svojo korist. Bivši minister za

trgovino Call in bivši minister za finance Böhm sta potrdila Körberjeve izjave.

Avstrijska delegacija.

(Brzjavno poročilo).

Dunaj 4. — Avstrijska delegacija je vsprejela v specijelni debati proračun ministerstva vnanjih stvari ter razpravlja sedaj proračun mornarice.

Odstop Goluchowskega?

„Pesti Hirlap“ javlja, da naš minister za vnanje stvari, grof Goluchowsky, odstopi v kratkem in da njegovim naslednikom postane grof I. Andrássy.

Torej zopet Madjar voditelj naše vnanje politike!! A to je: slovanska večina prebivalstva v monarhiji ostane tudi na dalje brez vsake moči in vpliva na zastopstvo monarhije pred svetom. Večni — hlapi!

Iz Hrvatske.

V kupo zadovoljnosti je padla velika kaplja grenkobe. Javno mnenje na Hrvaškem je skrajno razburjeno radi dogodkov, ki so se pripetili povodom instalacije novega guvernerja na Reki, grofa Aleksandra Nako. Hrvatski narod je ob tej priliki doživel večkratno razžaljenje. Razžalil ga je novi guverner s tem, da je v svojem govoru navdušeno proglasil, da na Reki ima dominirati — madjarsko-italijanska kultura! Drugo razžaljenje pa je bilo obseženo v dejstvu, da so s parnika „Tatra“, ko je imel stopiti nanj novi guverner, sneli hrvatsko zastavo. — Tretje razžaljenje je bilo, da ni bil na slavnost povabljen ni eden hrvatski politik in novinar! — To je najhuja demonstracija proti političnemu ugledu in veljavnosti naroda in kraljevstva hrvatskega, pred vsem pa demonstracija proti vsaki pravici Hrvatske do Reke!! To pritiskanje Hrvatov v globino brezpomembnosti je moralo ogorčiti hrvatsko javnost. Ako bi ne bilo tako, bi morali misliti, da hoče Hrvatska pozabiti na vso svojo minolost krvavih bojev za samostalnost in da hoče na Reki — abdicirati.

Hrvatska javnost mora zahtevati najizdatnejega zadoščenja za razžaljenje, ki je je doživela. Ako ne dobi takega zadoščenja, potem bo jasno, da se je vzbudila iz lepih — sanj reške resolucije. Hrvatska se ne sme zadovoljiti z lovom za krivcem, kateri lov je menda že začel in ki se ima zvršiti s tem, da najdejo krivca... v predsedniku paroplovne družbe „Ungaro-Croata“, ki že skuša vzeti

PODLISTEK.

Utisi iz Italije.

Spomini s pota.

Piše Janko Krašovec.

II.

Kar se tiče dožve palače, priznavam, da je spremstvo cicerona skoro neobdno potrebno, pa bilo tudi, da obiskovalec še tako dobro pozna beneško zgodovino. V dožvi palači se ne more zlahka orijentirati in znamenite slikarje si bo le s težko pojašnjeval sam.

Mogočen je utis te prekrasne mramorove palače, ki so jej bili temelji položeni baje že l. 814! Kakor sokolovo gnezdo, nad dvema rudečima mramornatima stebroma stoji loggia. Izpod njene strešice so tolikrat ob grobni tišini tja preko glav drhtajoče množice donele besede prokletstva, in smrtno obsodbe tistih, ki so se pregrešili zoper dožvo veličanstvo. Na mestu, kjer so grmele usodne besede ortela, kjer so švigale maščujoče oči beneških sodnikov, se je naselil ponižen rod golobov, ki v znamenju ljubezni in krotosti izvršuje one prelepe čednosti, do katerih se mogočni beneški glasitelji osvete niso mogli povzpeti! —

Preko ogromnega dvorišča stopamo čez Scala dei Giganti — stopnice velikanov — do prvega nadstropja. Markantno in ostro je tu zaznačena moč in veličanstvo Adrijske kraljice. Dve kolosalni sohi, Mars in Neptun,

predstavljata beneško moč na suhem in na vodi.

Notranjščina dožve palače je sijajen spomenik beneške umetnosti, s katero so Jac. Tintoretto, Paolo Veronese in Palma Giovanni povečali čine republike. V stebrični dvorani so sohe beneških učenjakov, umetnikov in dožev. Stopamo čez „scala d' oro“ (zlate stopnice). Nekoč so jih smele prestopiti samo noge njih, ki so bili kakor „nobili“ vpisani v „zlati knjigo“. Oh, kako strašno in okrutno so obračunali časi! Danes je italijanska država, kakor lastnica te palače, radostna in vesela, da mi tujinci za bomo lito brusimo svoje čevlje po teh „zlatih stopnjicah“! Kako pravi Goethe nekje: „Es wandelt niemand ungestraft unter Palmen“.

Prelestne so saborske dvorane beneške ljudovlade. Predaleko bi vedlo, da bi omenjal vseh umetniških umotvorov očarujočih dvoran; za moj okus je pač najkrasnejša dekoracija stropa v „sala del collegio“, ki predstavlja skupine: Neptun in Mars, vira in Venezia, obvladajoča zemeljsko kroglo. Vsi so od P. Veronese. V „sala del maggior consiglio“ je največja slika na vsem svetu, Tintoretov paradiz, na kateri je baje glav, kolikor v letu dnij.

Ne morem si kaj, da ne bi omenil zabavne dogodbe, ki se je pripetila v dožvi palači. Imeli smo baje beneških ciceronov; ali nobeden njih ni umel češki. Med našimi izletniki pa jih je bilo nekoliko, ki niso znali

nemški, v katerem jeziku je začel cicerone razjasnjevati. Kmalu so se oglašili ogorčeni klici, zahtevajoči češko objasnjevanje. „Ako poznate naš denar, morate poznati tudi naš jezik!“ „Ne umemo nemški!“ Proč z nemščino! Češko razlaganje!“ — Ali ravno tako gosti so bili klici: „Ne izgubljam časa!“ „Saj vsakdo ume nemški! Naj se nadaljuje v češki razlagi!“ Konfuzija je bila gotova. Družega izhoda iz te zmešnjave ni bilo, nego da smo se razdelili v dve skupini: ena, ki je bila zadovoljna z nemško razlago ciceronov, in druga, ki je zahtevala češko razlago; z drugo skupino je šlo seveda počasneje: cicerone je govoril nemški in neki gospod je razlagal to skupini v češčini.

Proti poludnevju smo si ogledali še nekatere prodajalnice stekla na Markovem trgu. Beneška stekleninska obrt, ki je slovela že v starih dobah, je bila utemeljena ob bizantinskih steklarjev. Že l. 1289. pa so zaradi nevarnosti ognja premestili steklarne iz mesta na otok Murano. Najbolj so se beneški stekleni izdeli razcveteli v 15. in 16. stoletju. V 18. stoletju so beneške steklarne popolnoma propadle, v poslednjih 50 letih pa je ta obrt zopet oživela.

Ob poludne smo poleteli s parnikom zopet v naša stanovašča na otok Lido. Popoludne smo odpluli s parnikom na otok Murano. Pust je prav za prav ta lagunski otok in poln je steklarskih tovarov. Eno teh smo si ogledali: prelestne so tenke, fantastično iz-

vedene, živobarvne čaše, posode, cvetice, lestenci itd. Tudi zrcala, in celo mozaik se izdelujejo tu. Vendar se naši češki gostje niso mnogo zanimali za te steklene in mnogi so trdili celo, da so češke steklarne, kakor n. pr. ona grofa Harracha, mnogo zanimivejše.

Blizu Murana je beneški mirodvor nazivan „S. Michele“. Tudi groblje je na otoku, kjer je samostan. Pokopališča v Italiji, posebno v večjih mestih, spadajo med prve mestne zanimivosti. Isto se sme trditi tudi o beneškem pokopališču, kjer se nad domovanjem mrtvih raztezajo krasni gaji cipres in v njih senci se blesti marsikateri kameniti umotvor, čegar ustvaritelj je v teku časa že sam postal prebivalec tega velikega domovanja zamrlih beneških generacij.

Mnogo je bilo naših izletnikov, ki še nikdar niso zrl vekovečnih morskih planjav. Pod večer, ko smo se vračali s pokopališča, smo poleteli na široko morje. Nad Poseidonovim kraljestvom se je razgrinjala veličastna tihota in mirina. Plavajoči solnčni odsevi so se izgubljali z morskimi valovčki. To je mir, svet in tajinstven, nad gladinami vekovečnih vodenih planjav!

Sveže brsteče gajevje Lida je ob prvih sočnih večernih poljubih božal baržunasti zefir, ko smo se vračali z izleta na široko morje. Še eno noč na otočju med valovji Adrije in jutri brzo na noge, ker jutrajnji dan velja potovanju — v Loretto!

(Pride še.)

grehe na-se. Hrvatska se mora postaviti na stališče, da kriva je skupna vlada. — Ta ima dati zadoščenje.

Dogodki na Ruskem.

Poslanik grof Osten - Sacken pozvan k carju.

Iz Berolina poročajo: V tukajšnjih ruskih krogih se govori, da je ruski poslanik v Berolinu, grof Osten-Sacken, prejel iz Petrograda vest, da želi car govoriti z njim čim prej. Temu potovanju poslanika pripisujejo veliko važnost.

Upor vojakov v Mandžuriji.

Iz Petrograda javljajo: Glasom vesti iz Harbina je v raznih posadkah vztočne Sibirije in Mandžurije zopet izbruhnil upor. Vojaki odločno zahtevajo, da se jih odpošlje v domovino ter odrekaajo častnikom pokorščino. Več častnikov je bilo tudi ubitih. Izlasti je baje v okrožju Usurija gibanje zelo nevarno.

Domače vesti.

Imenovanje. Pristav moške kaznilnice v Kopru Julij Schiller je imenovan nadzornikom ženske kaznilnice v Begunjah.

Ciril-Metodijski dar. Odbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metodija razpošilja ta-le poziv:

Rojaki! Danes obhaja slovenski svet praznik naših blagovestnikov sv. Cirila in Metodija. Podpisani odbor se obrača ob tej priliki z zaupanjem do Vas, cenjeni rojaki, ter Vas prosi, da tudi letos proslavite ta naš narodni praznik z blagodušnim darom na žrtvenik domovine: v korist velevažne družbe sv. Cirila in Metodija.

Zrtujte torej vsak po svoji moči Ciril-Metodijev dar ter pomozite s tem reševati našo mladino tu v Trstu in drugod ob mejah, kjer preti narodni pogin. Vsaki, tudi najmanjši dar nam je ljub. Ne pozabite, da nam v Trstu vsi oni, ki bi nam morali dati zavodov za naš kulturni razvoj, kruto odrekajo vse. Vaš plemenit protest zoper to nasilje naj bo **Ciril-Metodijev dar!!**

Ako pa kdo po neljubi pomoti ni dobil na dom poslano nakaznice, naj blagovoli poslati svoj dar na naslov:

„Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija (Jos. Ajdišek, blagajnika namestnik, uradnik „Tržaške posojilnice in hranilnice“) Trst, trg pred vojašnico.“

X. javna seja mestnega sveta. Pričenši ob 7. uri se je sinoči vršila X. javna seja mestnega sveta s ze napovedanim in v našem listu priobčenim dnevnim redom. Prisotnih je bilo 40 svetovalcev. Predsedoval je župan dr. Sandrinelli. Vlado je zastopal vladni svetnik A. Lasciak. Po prečitani in odobrenju zapisnika prejšnje seje je župan odgovoril na razne interpelacije, mej tem je poročal tudi, da bo — železniška proga Sv. Sava — klavnica dovršena še letos. Za tem je prišel v razpravo predlog za gradnjo nove ceste

preko Škorklje, katera gradnja bi zahtevala — po predlogu mestne delegacije — 470.000 kron troška. Razprave so se vdeležili svetovalci Mayer, Baschiera, Gerdol in dr. Slavik. Svetovalec Mayer je v imenu finančnega odseka predlagal, naj se proračunjena svota zmanjša na 370.000 kron in priporoča naj mestni svet dovoli to svoto pod pogojem, da lastniki zemljišč, po katerih bi imela iti cesta, odstopijo brezplačno prizadeta zemljišča. — Baschiera je izjavil, da bo glasoval proti predlogu, ker cesta da ni več potrebna, kajti norišnica se ne gradi v Škorklji, ampak pri sv. Ivanu. Svetovalec Gerdol je dejal, da prebivalci Škorklje zahtevajo to cesto že 63 let. Ni res, da cesta ni potrebna. Dr. Slavik je izjavil, da se od manjših posestnikov ne more zahtevati, naj brezplačno odstopijo zemljišča za cesto, ker to da bi bilo v njih škodo. Brezplačen odstop zemljišč naj se zahteva le od večjih posestnikov. No, predlog je bil vsprejet s popravkom svet. Mayerja in odobren trošek 370.000 kron.

Za tem je bil odobren proračun za mestno plinaro za leta 1903 in 1904. Odobren je bil tudi naknadni kredit 400 kron za lokalno policijo.

Po javni seji se je vršila III. tajna seja mestnega sveta. V tej seji so bili na njili lastno prošnjo premeščeni okrajni zdravniki: dr. Usiglio iz Rojana v mesto (novo mesto), dr. Poliak od sv. Ane v staro mesto. Imenovani so pa bili okrajni zdravniki: za Škedenj dr. Freiburger, za Vrdele dr. Gladolich, za Rojan dr. Stuparich, za Barkovlje dr. Hrovat in za sv. Ano dr. Avieni. Ogledovalcem mrličev je bil imenovan dr. Saunig.

Dalje je bil imenovan strojevodjem v novi norišnici konkurent Karol Agostinis.

Velika planinska slavnost, ki jo je priredila minolo nedeljo trž. podružnica „Slov. plan. društva“ pri sv. Ivanu, je izpala (kakor že omenjeno) nad vse častno v vsakem obziru izlasti tudi gnotnem.

Dasiravno je vreme marsikoga odvrnilo od poti na ta planinski dan, je bil vendar prostrani vrt v kratkem prenapolnjen z občinstvom. Ves veselični prostor je bil krasno odličen s svežim smrečjem in kaj okusno so bili prirejeni posamični oddelki: kakor planina, semenj, kavarna, koč, muzej itd. Da je pa vse to slavje toli častno izpalo na tem gre pred vsem zasluga častitim gospem in cenjenim gspicam, ki so požrtvovalno vršile svoje narodno delo, a izlasti še čast gospej Zinki dr. Rybářevi ki je toli spretno in vspešno vodila vse delovanje damskega odbora pred slavnostjo in tudi na istej.

Dičen paviljon, okrašen zelenjem in živobarvnimi preprogami, je pozivljaval občinstvo na — planinski semenj. Raznovrstno blago je privabilo kmalu nešteto občinstva, kjer so brhke planšarice v kratkem napravile prav dobro kupčijo.

V tem oddelku so sodelovale sledeče dame: g. Ev. Valentičeva, nje namestnica gospa I. dr. Wilfanova, gopice: Angela

Valentičeva, Tonica Čargova, Angela Martelančeva, Mimi Pertotova in Mimi Gromova.

Nasproti semnju je bila pa postavljena lična gorska kavarna, kjer se je lahko sleherni okrepčal z izborno vedno svežo kavo, sladoledom, slaščicami itd. Tudi v tem oddelku je deloval venec veselih planšaric, tako, da si šel težko mimo, ne da bi se ustavil tu. Ta oddelk so vodile: gospa M. dr. Pretnerjeva, namestnica g. A. (dr. Slavikove ter gopici S. Rebayeva, M. Skukova in Irma Šrekeljeva.

Komaj pa si napravil par korakov naprej, bil si že ob vznožju poti, ki je vodila k Triglavski koči. Po strmi a precej široki stezi se je dospelo kmalu do vrha, odkoder se je odpiral obširen plan. pogled na dolinsko življenje in vrvenje. V priprjetni zeleni koči dobil si lahko pristnega planinskega okrepčila mleka, surovega masla, medu, gnjati raznih pijač itd. Ni čuda, da je bila koč vedno zasedena veselimi gosti. Triglavsko koč so oskrbovale kaj marljivo: gospa Ema Barteljnova, namestnica Mar. Vinškova ter gopice: Ema Gorjupova, Milka Martelančeva, Mira Kovačeva in Marica Mavrinova.

Kaj pa je to zvonjenje in klicanje? Udarimo jo navzdol. Velik štirioglat kotar z napisom „veliki planinski muzej“ nas je vabil v obiske. Kdo bi se pač ne udal laskavim besedam živahne planšarice, ki je za malo cenvabila na obisk, ter vrlenu klicatelju, ki je opisoval znamenitosti tega podjetja, ki je prišlo prvič in zadnjič v Trst. Prepovedano je bilo smejeti se, tipati predmete, pod kaznijo je grozil napis, a težko si našel koga, ki bi se pokoril tej prepovedi, marveč je sleherni sledil ravno nasprotnim utisom, razstavljenih predmetov, ki so jih prireditelji prav izbrno pogodili. Triglav — tri zeljate glave; Črna prst — kup črne prsti itd.

Dalje najdbe: Hortisov meteor — kljuka — pot do mastnih služb itd. Tudi muzej je napravil prav dobro kupčijo pod vodstvom plan. blagajničarice, gopice Milice Pertotove in klicatelj g. Justa Arharja.

Omenjati nam je še tudi zgovornih prodajalk cvetic in razglednic: gopice Tonice Odinalove, Gasperšičeve ter Zore Vinškove, katerim si se le težko izmuznil praznih rok, ako so te zasačile.

Slavnost sta povečevala slovenska narodna godba Svetoivanska, ki je to pot jako dobro vršila svojo nalogo, ter čil pevski zbor planincev, ki je to pot prvič javno nastopil. Sveži glasovi, lepo prednašanje, vse to se je združevalo v harmoničen zbor in zato vrlim pevcem tudi ni manjkalo priznanja.

Jako častno zastopana so bila na veselici razna narodna društva kakor „Slovensko pev. društvo“ ki je zapelo tudi več pesm „Kolo“, dalje „Slov. čitalnica“ „Sokol“ in druga.

Ta bratovska ljubav in vzajemnost bo gotovo bodrila podružnico za nadaljnje delo, da bo tudi v bodoče vsikdar odbijala napade tujinstva na prirodne krasote naše lepe slo-

venske domovine. Vse slavje je zaključkončno še ples. Pristna domača godba, kal koršujo nahajaš le po lepi Gorenjski, izlasti bohinjski dolini, zasukala je marsikomu pete, dokler ni udarila ura ter pozvala planinske plesalce na odhod.

Tako se je zaključilo to planinsko slavje častnim uspehom in (kakor doznajemo) je tudi materijalen uspeh istega jako povoljen.

Podružnici in vrlim planincem častitamo pa na tej povsem novi in krasni prireditvi ter se nadejamo da nas še večkrat popeljejo na takov „veseli dan na planinah“, kakor minolo nedeljo.

Podpis nove pogodbe. Danes bo na Dunaju podpisana nova pogodba med vlado, dalmatinskimi paroplovnimi društvi in avstrijskim Lloydom.

Danes je bila na Dunaju podpisana pogodba med parobrodarji ter Jadransko in dalmatinskimi bankami.

Ob smrti matere škofa d.ra Mahniča. Iz Krka nam pišejo: Dne 30. t. m. je prominola v Krku v 75. letu svoje dobe g.a Josipina Mahnič, mati prevzvišenega gop. škofa d.ra Antona Mahniča. Pogreb je bil impozanten. Pokojnici pa, ki je vedno želela, da bi jo krila slovenska zemlja, bodi lahka in mila gruda hrvatska!

Iz Komna nam pišejo: V „Edinosti“ je bilo že naznanjeno, da bomo meli v Komnu tombolo, ki jo priredi pevsko društvo „Lira“ Opozarjamo pa da se tombola ne bo vršila dne 28., ampak dne 22. julija.

Popravek. V zaključnem odstavku uvodnega članka „In zopet vprašanje sporazumljenja med Italijani in Slovani“ v včerajšnji števi, je čitati: „Bedasti bi bili, ako bi v svrha — ki so za sedaj zgolj utopija — zrtvovali kaj od realne svoje pozicije, ako vidimo, da nasprotnik niti ne misli na sporazumljenje ampak le na naše n a v d u š e n j e“. Čitatelj je gotovo že sam uganil, da se je tu urinil tiskovni pogrešek. Čitati treba: **udušenje.**

Zabranjena glagolska maša. Iz Spljeta poročajo: Kakor vsakega leta, se je imela tudi letos na praznik sv. Cirila in Metodija služiti slovesna glagolska maša. To leto je škofijska kurija to mašo prepovedala. Radi tega vlada med prebivalstvom veliko ogorčenje.

Razpisana služba. V c. kr. kaznilnici v Kopru je razpisano mesto višega paznika z letno plačo K 1200.

Cerkev zgorela. V torek ob 2. uri 15. min. popoldne je pričelo goreti v veliki cerkvi sv. Mihaela v Hamburgu. Ob 3. uri se je zrušil zvonik cerkve. Ogenj se je razširil tudi na sosedne hiše. Ob 4. uri se je zrušila cerkvena streha. Cerkev je popolnoma zgorela. Zgoreli so čuvaj za ogenj na zvoniku, trije delavci in en mehaničar, ki so popravljali uro. Požar je navstal baje vsled neopreznosti delavcev.

Zahvala. Odbor pevskega društva „Lipa“ v Bazovici se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so kakorsibodi pripomogli, da je veselica

PODLISTEK.

Podklosterska roža.

(Ferdo Plemič.)

V Podklostru*) se je prikazala vsikdar bela roža, kadar je imel unreti kateri menihov ondotnega samostana.

Bil je nekdan mlad menih, ki je silno ljubil svoje življenje. Mnogo je molil in prosil Boga, posebno pa, da bi kaj dolgo izostal konec njegovega bivanja na zemlji, na tej krasni zemlji, med kipečimi planinami. In glej, nekega jutra zarana je našel plačilo za svojo pobožnost, je našel na svojem kornem stolu — belo rožo, rošno in dehtečo označevalko gotove smrti.

Groza je prevzela meniha.

Umreti, sedaj? Ne!

Zlobna misel se mu je porodila v srcu; ozrl se je, nikogar ni bilo blizu. Zgrabil je tedaj s tresočo roko belo rožo in jo položil na stolicu — najstarejšega patra.

Čez tri dni je oni pater umrl. Mladenec pa je živel dalje in dalje in se je staral in staral ter videl, kako leži bela roža kmalo na tem, kmalo na onem stolu — na svojem nikoli.

Pomrli so mu vsi tovariši iz mladih dni, ostal je le on, siv in sključen, živ izgled menihom in podklosterskim prebivalcem, da pla-

čuje Bog pobožnost že na tem svetu z dolgim življenjem.

A on je prebdeval po dolge noči v svoji celici, upiral votel pogled pred-se, molil in molil ter prosil in prosil — bele rože.

Nekega dne pa so ga našli mrtvega v samostanskem vrtu, z belo rožo v krčevito stisnjeni pesti, blaženim nasmehom okolu usten.

Od tedaj se ni več prikazala bela roža v Podklostru —

Ura je bila tri in sosedov petelin je zapel s svojim tankim glasom. Premetaval sem se po postelji, spanec se mi ni hotel vrniti. Vstal sem ter odprl okno. V temno senco zaviti so ležali gozd in njive pod menoj. Preko njih pa je hitelo enakomerno šumenje reke Zile.

Prvi svit je udaril ob ponosno skalnato čelo orjaškega Dobrača.

Ura je bila vnoč; štiri. Zganil sem se, pričrval črevlje, nadel si svoje oblačilo. Še palico in klobuk in hajdi ven na plano v vlažno morje goste jutranje megle!

Ubral sem pot v Podkloster.

Moja babica, dobra žena, mi je pogosto pravila v mojih otroških letih, da so me prinesli cigani iz daljnjih, daljnjih krajev onkraj morja. In takrat sem vedno pogledal na svoji borni ročici, tako rumeno-rjavkasti, in si mislil: „Babica, siva žena, ima prav!“

Je-li res kaj cigana v meni? Kdajpakdaj me nekaj zgrablja tako silno za prsi in tedaj moram ven, ven v svet — gorjé, če ne smem. In danes je zopet tak kritičen dan. — Sel sem na obcesten kamen, a ne iz utrujenosti,

Premišljeval sem, da me v tem hipu nihče ne pogreša in da bi sedaj prav lahko umrl.

„Mff!“ sem začul in ob enem se je naslonila lepa glavica na moje koleno. Bil je naš — pes Stoj, ki je bil stekel za mano. Pogladil sem ga in se vrvrnal, potem pa dalje po državni cesti v Podkloster. Videl sem marsikatega zgodnjega kmeta, kako je stopil pred prag, stegnil roki najprej od sebe v zrak, potem za tilnik ter slednjič kobalil v hlev s težkimi, neodločnimi koraki.

Oj kako grenko je naše vsakdanje delo!

Solnce me je pozdravilo, tam, kjer se od državne ceste, ki vodi v Podkloster, odceplja druga cesta, ki vodi čez korenski prelaz na Kranjsko. Že sem zagledal od daleč razvaline nekdanj mogočnega podklosterskega samostana. Ta samostan je bil prvotno grad, a slednji njegov vitez Arnold (odtod nemško ime Arnoldstein) ga je daroval bamberski škofiji l. 1070. menda. Sedemintrideset let kasneje prišli so semkaj Benediktinci ter prebivali tu do l. 1783., ko jih je odslovil cesar Jožef II.

Trg pod samostanom in samostan so zasmodili Turki l. 1476. Sedanja oblika samostana je torej iz 15. stoletja. Še v prejšnjem stoletju so služili samostanski prostori raznim c. kr. uradom, a drug požar jih je uničil vnoč, jih oropal strehe ter jih prepustil dežju in vetrovom. — Vsega tega si seveda nisem izmislil jaz, to je zapisano v grozno učenih knjigah, ki sem jih prelistoval nekdanj.

Ljudje v trgu so bili na nogah in (hvala Bogu!) tudi krčmarji. Tako sem hitel skozi trg ven do postaje, kjer sem vedel za dober

hotel z mično verando. Ali vsaki tretji korak sem se oziral v samostanske podrtine, je-li ne gleda skozi zevajoča okna impozantnih zidov obraz — mladega Benediktinca. Prišel sem do restavracije. Dva debela, rudečnosa in redkolasa Nemca sta sedela v verandi. Z Nemci se ne maram mnogo pogovarjati; premalo nemškega mi znajo in ob vsaki reči postajajo grozno zamišljeni. Poslednje je trdil že njihovi pesnik Goethe. Sel sem sam k svoji mizi ter si preganjal čas po svoje, dokler ni prižvižgal vlak. Tedaj pa sem pohitel na postajo.

Polno nas je bilo v železniškem vozu, jedva sem si priboril tesen prostorček na trdi usnjeni klopi. Potem šele sem privzdignil oči, ki jih je obhajala še dremota.

Kdo mi je sedel nasproti?

Bela roža!

Da, ona, ona je bila. Ohlapna, tenka in bela obleka je obdajala njeni život, oj krasen život! Klobuk je bila snela in gosti kodri so se jej usuli krog belega čela in blelih lic ter temno obdajali mehko risano obličje. Glavo je bila naslonila na kupejevo steno, oči pa je zastirala s prozornima trepalnicama in dolgima, dolgima vejicama. Roki je imela sklenjeni za hrbtom in nožica jej je trepetala nervozno po podu.

Bela roža?

Upri se vanjo svoje oči in takrat sta se povzdignili njeni trepalnici za hip in demonsko zmagonsen pogled je šinil preko mojega obraza. Vstrepetal sem po vsem životu. Bela roža — smrt!

*) Arnoldstein v Zilski dolini.

ttega društva toli lepo vspela. V prvi vrsti se zahvaljuje seveda bratskim društvom „Zvon“ z Opčin, „Kolo“ iz Trsta in „Tabor“ iz Lokve na obisku in sodelovanju — na tem dokazu bratske ljubavi. Hvalo je dolžno društvo tudi svojemu staremu dobrotniku, g. Josipu Urbančiču, ki je drage volje prepustil svoje lepe prostore in šel sploh na roko društvu v vsakem pogledu. Slednjič se zahvaljuje odbor vsemu občinstvu na častni udeležbi in podeljeni vspodbuji in podpori.

Neznani so na stanovanju Franciške Križmančič v Rocolu št. 57 ukradli uro, vredno 8 kron, in 5 kron denarja. — Na stanovanju Franciške Masnec v ulici del Tintore št. 1 so ukradli posteljno pokrivalo vredno 20 kron. — Iz kabine na Lloydovem parniku „Hungaria“ so kurjaču Andreju Tomažič ukradli volnen jopič, vreden 14 kron; a kurjaču Ivanu Orlič so iz iste kabine ukradli vso obleko vredno 48 kron. — Vlomivši v zalogo oglja gospoda Evgena Chierini v ulici Massimo D'Azeglio, so vzeli razne knjige in že izpadle račune, ki pa nimajo — ne knjige, ne računi — nikake vrednosti.

Žepni tatovi. Trgovski agent Fran Jerkič, doma iz Ajdovščine, a stanujoči v ulici dell' Industria št. 2, je prijavil na policijo, da mu je predsinočnim v ulici di Crosada neznan tat ukradl kovinasto uro in srebrno verižico, vredno oboje 17 kron. V hipu, ko je okral Jerkiča, je bil tat v družbi treh komaj 18-letnih mladičev.

Samomor. 24-letna služkinja Cecilija Matevšič, ki je služila v krčmi Marije Chian-ducci v ulici Giulia št. 12 in stanovala skupaj z gospodinjjo v hiši št. 87 v ulici dell' Acquadotto, je šla predsinočnim spat ob navadni uri. Posteljo je imela skupaj s 16-letno gospodinjjo hčerjo. Tudi predsinočnim sta spali skupaj, in sicer sta legli obe hkratu. Tekom noči je pa Cecilija vstala in šla v kuhinjo. Vrnila se je bila kmalu in zopet legla v posteljo. Ko se je včeraj v jutro gospodinjina hči zbudila, je v vdral v nos močan smrad po karbolni kislini. Ker se jej je to zdelo jako sumljivo, je pogledala od bližje Cecilijo in spoznala je, da je ta že — mrtva. Vsa prestrašena je takoj poklicala na pomoč mater in druge člene družine, ki so nemudoma dali pozvati zdravnika se zdravniške postaje, a ta poslednji ni mogel nič zega, nego konstatirati, da je Cecilija mrtva. Za to je bil očitno vzrok prevelika količina karbolne kisline, ki jo je prejela, ko je prišla k samomortilki policijski uradnik, ki je vzel stvar na zapisnik in potem odredil, da je bilo truplo nesrečne mladenke prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Na mizici poleg postelje so našli listek, napisan svinčnikom in naslovljen nekemu Vincencu F., ki je bil njen zaročenec. Na listku je bilo napisano: „Če storim smrt, jo storim zato, ker ljubim!“

Anarhistični atentat v javnem vrtu na velikem trgu. Predsinočnim okoli 7. ure in pol je bil javni vrt na velikem trgu

Sedaj mi je bilo jasno, kaj me je gnalo sem v Podkloster pred jutranjim svitom. Pričakovala me je, priti sem moral — po svojo smrtno obsodbo:

Bela roža — smrt!

Minili so časi, ko se je prikazovala podklosterskim menihom v podobi nežne cvetice. Sedaj je samovoljna in ne podvržena zlobni roki nepokornega človeka. Tam sedi in diha, diha:

Bela roža — smrt!

In ta demonski smeh okoli žareče rudečih usten! In to pijoče, dušo pijoče oko! Moje oči so trudne, a nočejo se ločiti od njenih. Ni ga junaka, pred katerim bi trepetal, niti pred teboj ne.

Bela roža — smrt!

Zapuščajo me moči in blagodejen mrak lega na moje oči. Zenici ne vidita več solnca tam zunaj, solca in življenja. Duša mi zaplaval...

Prespal sem svojo postajo, peljal sem se za eno dalje. Ko sem se vzbudil, ni je bilo več, izgnila je — bela roža. Ha, ha, bela roža! „Kako otročji postaja človek, ko se mu dremlje!“ sem si mislil in se nasmejal ciniko. Izstopil sem iz vlaka, truden pobit. Pogrešal sem svojega psa.

Stoj se je vrnil še le drugega dne. Okolu vratu je imel ovit venec rudečih in belih rož. Otroci so mu jih privezali na ovrtnik. Nič posebnega torej. A ko sem mu snel ta okrasek izpod gobca, zazdelo se mi je nakrat:

„Ni-li to moje sopotovalke, bele rože, sledaji pozdrav in — opomin?“

poln ljudi. Na nekem stolu so sedele 3 ženske, a okolu njih je bilo več paglavcev. Hkratu je nekaj grozno počilo: nekaj je bilo eksplodiralo pod stolom, na katerem so sedele one 3 ženske. Te so seveda skočile vse prestrašene po koncu in pobegnile kričaje, da je bila vržena „bomba“. Redarji, ki so v isti hip prišli tja, so pa kmalu zasledili „metalca bombe“. Bil je 12-letni Štefan D., doma iz Kopra. Odvedli so ga na stražnico v ulici dei Rettori, kjer je dečko — sam jako prestrašen — povedal, da je stavil pod stol „patrono“ in potem udaril po njej s kamnom. Patrono mu je bil dal neki paglavec, katerega ne pozna, in ga naučil, kaj ima ž njo narediti. Štefana so odvedli k očetu in ga njemu jako toplo priporočili. Pripoveduje se, da je imela ona eksplozija, radi tega toplega priporočila, posledice pod dečkovim hrbtom.

Koledar in vreme. Danes: Ciril in Metod, slovanska blagovestnika; Leledrag; Marula. — Jutri: Izajija, prerok; Domogoj; Dobrija. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 29° Celsius. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo „Zarja“ priredi v nedeljo v Rojanu prvo vrtno veselico. Često že nam je bila prilika, izlasti zadnje čase, da smo poslušali krasno pevanje tega za Rojan neobhodno potrebnega pevskega društva, in smo se uverili kako precizno izvaja najtežavnejše pevske točke. Med sedanjim obširnim programom so tudi arije iz lepe hrvatske opere „Maričon“.

Za smeh bo skrbel naš smešni Flikse, a mej veselico bo poslovala šaljiva pošta.

Da ne bo pritožb radi postrežbe, bo točilo rojansko konsumno društvo najboljša vina in sveže pivo po navadnih nizkih cenah.

Ker je društvo „Zarja“ v umetni pesni obilo napredovalo, a ima s tem svojim spopolnjenjem mnogo stroškov, se najtopleje priroča slavnemu občinstvu, da prihititi v obilnem številu na ta koncert v senčnati Rojan.

Otroški vrtec v Rocolu javlja znanec prijateljem in ljubiteljem mladine, da priredi svojo otroško veselico prihodnje nedelje 8. t. m. v šolskih prostorih.

Ker je imel vrtar, ki prevelikokrat iz starih in novih prostov ali stroškov, bo dohodak iz vrta, ki je bil pokritje teh stroškov. Vrtar je tudi dragiče potreben vsestranske podpore; radi tega se je nadejati obile vdeležbe.

Nadalje se obrača podpisano vodstvo do vseh spoštovanih dam s ponižno prošnjo, da se usmilijo revnih rocolskih otročičev ter blagovolijo podariti po svoji moči nekoliko sladčic, ali malo malinovca, da bo možno otročiče skromno pogostiti kakor navadno vsako leto.

Darove je pošiljati v zavod sv. Nikolaja, ulica Farneto. Nadejaje se obile udeležbe in vsestranske podpore se v naprej zahvaljuje Vodstvo.

Veliki izlet „Tržaškega Sokola“ v Nabrežino bo dne 15. julija 1906. Glavne točke: 1. Skupni odhod iz Bivija z godbo in zastavo na čelu na slavnostni prostor. 2. Javna telovadba. 3. Ljudska veselica na občinskem vrtu. 4. Petje. 5. Ples na posebnem odru. Sodelujejo blagohotno razna pevska društva in tamburški zbor od Sv. Ivana pod vodstvom kapelnika g. H. O. Vogriča. Na veselici in pri plesu bo svirala svetoivanska godba.

Dramatična predstava, katero je priredila „Narodna čitalnica“ v Rojanu, dne 1. julija v dvorani „Narodnega doma“ v Barkovljah je kaj dobro vspela, moralno in tudi materijalno. Posebno se zahvaljujemo našim diletantom, kateri so največ opomogli v to in „Tamburaškemu odseku“ pevskega društva „Adrija“, za blagohotno sodelovanje in za res prekrasne točke, ki so jih izvajali med in pred dejanji.

Zahvaljujemo se tudi za vdeležbo oddelku pevskega društva „Kolo“ in vsem udeležnikom, ki so pokazali s tem, da stojijo še vedno zvesto na narodni strani.

Vstopnino so preplačali sledeči gospodje in dame: Pertot Ernest 1 K 50 st., V. Černigoj 1 K 50 st., Mavrič Anton 1 K, Zupančič Fany, Treven Josip, Znidarski Ana, Cvetličič, Vouk Amalija, Pertot Silvester, Gerbec Rikarda, Pertot Jakob, Gerbec Dragotina, Krošelj Janko, Petrič Josip, Pertot Valentin, N. N., Pogorelec Anton po 50 st.; Mozetič Josipina, N. N. po 40 st. Vsem velikodušnim darovateljem iskrena hvala.

Kakor novi udje so se vpisali: g. Blažek Ferdo, g. Štok Jakob, g. Bremec Anton, g.

Petelin Ivan in g. Cerč Alojzij. — Le vedno tako naprej, ker v edinosti je moč.

Odbor „Nar. Čitalnice“.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu priredi v nedeljo dne 15. julija ob 5. uri pop. o priliki obletnice razvitja društvene zastave veliko veselico. Društvo se kaj marljivo pripravlja, da slavnemu občinstvu nudi tega dne obilo užitka na glasbenem polju. Da pa se bo slav. občinstvo tudi kaj zabavalo med pevs-kimi in glasbenimi točkami, preskrbel je odbor društva tudi šaljivo pošto.

Torej na svidenje dne 15. julija v „Narodnem domu“ v Barkovljah.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti bo imela v ponedeljek, dne 9. julija ob 7. uri zvečer v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu svoj redni letni občni zbor.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu priredi dne 7. t. m. svoj IV. redni občni zbor ob 7. uri zvečer pri „Zeleni Štajarski“ z naslednjim sporedom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3. čitanje zapisnika „Slovenije“, 3. poročilo odborovo, 4. proračun, 5. slučajnosti. Slovanski gostje dobrodošli!

Darovi.

Darovali oziroma preplačali so vstopnino k domači zabavi pevskega društva „Adrija“ dne 17. jun. t. l. sledeči gg.:

Veleč. g. župnik Anton Kjuder K 10, Peter Verčon K 2, Jos. Verčon K 1.20, zbrana družba v „Sežani“ K 1.80. Po eno krono: Lovrenc Štuka, H. Humplih, Jos. Zabrič, R. Žnidarski, Rojančan, Ignac Živic, Jos. Pertot, Andrej Cuban. Po 60 st.: Silvester Pertot, Ant. Mavrič, Bole, Ljudevit Geržina, Janko Krošelj, Svetko Martelanc ml., N. N. 50 st., Drag. Starec 40 st., Ferdo Pertot 30 st., Po 20 st.: Fran Uršič, I. Pertot, N. N., Miroslav Znidarski, Jakob Guštin, Ivan Mozetič, Fran Martelanc, Josipina Pertot (Kraljeva), Ant. Pertot, Zaler, Miha Pertot, Fran Uršič ml., Fr. Pertot Drejač, Anton Vodopivec, Fran Pertot, Brezovic. Srčna hvala vsem častitim gg. darovalcem!

Gospodarstvo.

Veterinarstvo — Zastopstvo gospodar-skih interesov v železniškem svetu.

Veterinarstvo bo spuščalo odskaj v delokrog ministerstva za poljedelstvo in se izključi iz resorta ministerstva notranjih stvari. Tako je že sklenjeno v principu in se tudi izvede v najkrajšem času, čim bodo dotične modalitete določene. Zajedno s prevzetjem agend veterinarstva po ministerstvu za poljedelstvo, se ustanovi in pridodeli na tem ministerstvu veterinarsko svetovalstvo, ki bo poslovalo kakor konsultativen organ ministerstva za poljedelstvo.

Dalje se namerja ustanoviti v državnem železniškem svetu posebno samostojno sekcijo iz zastopnikov gospodar-skih interesov. Glede pogojev, pod katerimi naj bi se izvršil ta načrt, se vrše sedaj pogajanja med dotičnimi udeleženi ministervti. —

Razne vesti.

* **Vročina na Španskem.** Kakor poročajo iz Madrida, vlada po vsej Španski grozna vročina, tako, da so mnogi ljudje od vročine zblazneli in so jih morali odvesti v zavode za umobolne. Zdravniki imajo polno posla z osebami, ki jih je zadela solnčarica. Poleg tega preti zopet nevarnost lakote, ker je žetev zelo nepopoljna.

Loterijske številke, izžrebane dne 4. julija:					
Brno	21	70	90	67	60
Inomost	68	5	31	46	2

Brzobjavne vesti.

Obsojeni pomorščaki.

PARIZ 4. Tukajšnje pomorsko razsodišče je obsodilo 13 podčastnikov in mornarjev torpedovke št. 250, ki so se med vožnjo spuntali in zapustili ladijo v Bonifacio na Korsiki, v ječo od šest mesecev do štiri leta.

Nemška prestolonaslednica povila princa.

POTSDAM 4. Prestolonaslednica Cecilija je danes predpoludne povila princa.

R u s i j a.

PETROGRAD 4. Nad okrožjem Odesa je na mesto izrednega varstva proglašeno vojno stanje.

PETROGRAD 4. Ukaz višega poveljnika petrogradskega vojnega okraja in garde odreja, da se proti poveljniku in batalijon-skim poveljnikom, načelnikom stotnij ter drugim častnikom razpuščenega prvega batalijona Preobraženskega polka prične preiskava ter da se krivce izroči sodišču.

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli:

Goriup, posest., PROSEK: Sobert, trgovec. ZROBAC: Frunau, učitelj, VIBORG: Starinski, župnik, PLANINA: Leainski, zaseb., NOVIGRAD: Zibilich, trg., ALEKSANDRIJA: Gober, zasebnik, DUNAJ: Ronimeo, zaseb., DUNAJ: Svecony, trgov., DUNAJ: Globočnik, posestnik, LJUBLJANA: Golakorski, c. kr. major, REKA: Roseneger, učiteljica, DUNAJ: Leitner, zaseb., GRADEC: Pinter, trgov., REKA: Belle, učitelj, MARIBOR.

Naznanilo.

Na predlog odbora upnikov se bo prodala v konkurzno maso **Ferdinanda Gostiše v Idriji** spadajoča **zaloga manufakturnega blaga z opravo vred, sodno cenjena na K 20.481.23** **ofertnim potom** kakor stoji in leži, brez jamstva konkurzne mase za kakovost in količino.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadijem je vložiti pri podpisnem upravitelju konkurzne mase **najkasneje do 15. t. m.** in ostanejo ponudniki vezani na nje do **všte-tega dne 22. t. m.**

Kupnino mora plačati ponudnik takoj, ko se mu naznani sprejetje ponudbe; ko bo kupec plačal kupnino, se mu izroči prodana zaloga in mora izprazniti prodajalniške prostore v hiši gosp. Franceta Dodiča do konca avgusta t. l. Inventarni zapisnik je na vpogled pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču odd. I., natančnejša pojasnila pa daje podpisani.

V IDRIJI, dan 3. julija 1906

Alojzij Pegan

gosp. vr. notar kot upravitelj konkurzne mase.

Zdravnik

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranjo medicino in bolezni na dihalnih organih (grlu in nosu)

Ordinira za sedaj v hiši št. 41 v ulici dell' Acquadotto, od 11^{1/2} ure predp. do 1^{1/2} pop.

Naznanilo.

Dne 14. julija se prične tečaj nemškega jezika. Poduk bo 3-krat na teden. Za dečke od 8.—9. Za deklice od 10.—11. predp. Cena 4 gld. na mesec. Stariši, kateri žele, da se otroci uče nemščino, naj se pri-glasijo v nedeljo, dne 8. julija od 9.—12. predpoludne. — Naslov pove „Inseratni o-delek Edinosti“. (Št. 720)

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksander Levi Minzi

ulica Tessa 31v. 57 H (izhaja hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (izhaja postojla)

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Restorvan cenik brezplačno in franke

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Trgovina.

Borzna poročila dne 4. julija.

T. žaška borza.

Napoleoni K 19.13—19.16, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.42—240.62, Francija K 95.60—95.80, Italija K 95.57—95.85, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.45—117.70, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 99.60—99.90, ogrska krona renta K 95.10—95.40, italijanska renta K —, kreditne akcije K 663.50—668.50, državne železnice K 671.25—673.25 — Lombardi K 166.25—168.25 Lloydove akcije K 752—758 — Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496—do 483, Bodenredit 1880 K 302—310, Bodenredit 1889 K 302—310, Turške K 150.50 do 142.50 Srbije — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.35	100.40
„ „ srebru	100.35	100.45
Avstrijska renta v zlatu	117.90	117.90
„ „ v kronah 4%	99.75	99.70
Avst. investicijska renta 3 1/2%	89.70	89.70
Ogrska renta v zlatu 4%	113.50	113.5
„ „ kronah 4%	95.25	95.20
„ „ 3%	85.20	85.20
Akcie nacionalne banke	1696—	1692—
Kreditne akcije	666.25	668—
London, 10 Lstr.	240.37	240.40
100 državnih mark	117.45	117.45
20 mark	23.47	23.47
20 frankov	19.16	19.14
100 ital. lir	95.70	95.70
Cesarski cekini	11.32	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96.50, italijanska renta 104.45, španski exterior 96.87, akcije otomanske banke 676—, Menjice na London 251.55.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 178—, unificirana turška renta 96.50, avstrijska zlata renta 99.95, ogrska 4% zlata renta 97.05, Länderbank 465—, turške srečke 146.25, parizka banka 15.62, italijanske meridionalne akcije 8.43, akcije Rio Tinto 16.59 Trdna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 87 1/2, srebro 30—, Lombardi 6 1/2, španska renta 95 1/2, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju —, Trdna.

Tržna poročila 4. julija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.14 do K 15.16, rž za okt. K 12.90 do 12.92, oves za okt. K 13.20 do 13.22, koruza za julij 12.14 do K 12.16. Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, tendenca mirna. Prodaja: 16.000 met. stot., nespremenjeno, druga žita mirneje. Vreme: lepo in vroče. Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 44.75, za sept. 45.25. Mirno.

New-York. Praznik.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 36 1/2, za december 37 1/2, za marec 37 1/2, za maj 38 1/2. Mirno. — Kava Rio navadna loco 38—40 navadna rečna 41—42 navadna dobra 43—44.

London. Sladkor iz repe surov 8%, Sh; Stalno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16—, za avgust 16—, za sept.-okt. 16—, za sept.-dec. 16.25 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 24.60, za avgust 23.65, za sept.-okt. 23.05, za september-dec. 23.55 (mlačno). — Moka za tekoči mesec 31.65, za avgust 31.45, za sept.-okt. 31—, za september-dec. 30.80 (mlačno). — Repično olje za tekoči mesec 61.50, za avgust 61.75, za sept.-dec. 61.75, za januar-april 62.25 (mlačno). — Spirit za tekoči mesec 43.75, za avgust 40.25, za september-dec. 40.50, za januar-april 39.75 (mlačno). — Sladkor surov 88% usov 22 1/2—22 1/2 (mirno), bel za tekoči mesec 25 1/2, za avgust 25 1/2, za okt.-januar 26 1/2, za januar-april 27 1/2 (mirno), rafiniran 56—56.50 Vreme: dež.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; nastotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Prodaja se nova „Deutsches Lesebuch“ za K 2, zgodovinski roman „Ugo Schenk“ 1107 strani (laški) K 3, „I misteri del Convento Solitario“ K 3 62 zvezkov. 735

Na prodaj je za nizko ceno lepa žardinjera za dvajset oseb. — Giovanni della Savia, kovač v Kopru. 729

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Tuči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se št. občinstvu Henrik Kosič. 729

Henr. Škrdla (ulica Raffineria št. 3). Tovarna sladkarij, konfitur in kanditov. Zmerne cene. Pošiljate na deželo. 361

Orala, steklenice, mltilnice, slamoreznice itd. prodaja ŽIVIC i d. r. v Trstu, Trgovinska ulica 2. 658

Pohištvo svetlo ali temno, se prodaja: polne sobe in posamezni komadi. Izbera stolic. Cene, da se ni bati tekmovalja. Ulica Torrente 34, A. Gullich. 451

Išče se služkinjo. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 351

Odda se v najem ali tudi proda hiša z velikim blevom, ležeča ob glavni cesti v veliki vasi oddaljeni 2. in pol uri od Trsta, pripravna za vsako obrt in več zemljišča pod jako ugodnimi pogoji. Več se poizve pri „Inseratnem uradu Edinosti“. 900

Mizarski pomočnik dobro izurjen v stavbenem mizarstvu, z delčasnimi spricvali išče službe. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 738

Ivan Nasutti TRST (ulica Nuova št. 14) Palača Salemi Trgovina s kuhinjsko opremo z emailirane in litega železa glasilnih posod in steklenice. 738

Franc Suc (ulica Barriera vecchia št. 5) Razprodaja lončevine in kuhinjske opreme. Zmerne cene. 738

Pianist star, jako zmogel, se ponuja društvom in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za naslov je prašati pri „Inseratnem uradu Edinosti“ (700)

Malo stanovanje v bližini Glavne Pošte iščem. Ponudbe na „Inseratni urad Edinosti“ pod Versalovic. (750)

Vinogradniki Obveze iz čiste gume prve vrste, neprekosljive pri cepljenju trt so na prodaj v zalogi koles (bicikljev) Rcardo Sanzin, ulica Cassa di Risparmio 6 (541)

Išče se krojač poročen brez otrok za vratarja. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 736

Veliko zemljišče blizu mesta v Štorkliji. Kolonji v najzdravljivejšem solnčnatem kraju je na prodaj (na male in velike parcele). — Slovenci! kmetje, mali posestniki, trgovci, uradniki, zasebniki, ki imate na razpolago kaj denarja, in si hočete nabaviti svojo lastno hišo, ne zamudite te važne izredne prilike. Zemljišče primerajo za gradnjo velikih in malih hiš, dvorcev (vil) hiše z vrtno, kmetijskih hiš itd. Ne daleč od zemljišča je kamenolom, tako da se dobi material za zgradbo po nizki ceni. Vode je dovolj in sicer zdrave, hladne vode v vodnjakih. V kratkem bo napeljan tudi plin. Zgradila se bo nova široka cesta in sklenjeno je, da bo travaj vozil blizu do zemljišča. Povem bodo lastniki zemljišča imeli vse ugodnosti. Na željo se gadi dvorce, hišice poljudue visokosti, tudi proti lučilu na obroke. — Natančna pojasnila daje pisarno ali ustmeno INSERATNI URAD EDINOSTI (Trst, ulica Giorgio Galati št. 18 od 9-12, dop. in 2-7, pop.) Narodni dom.

Išče se dekile za delati na polju. Plača mesečnih 16 kron. Via Romagna 121 (723)

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravilo kakoršne si bode ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

FILIP IVANIŠEVIČ zaloga dalmatinskega vina lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu v ulici Torre bianca 11 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica Zudeche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste.

Kleparska delavnica **ARTURO PISCUR** TRST — ulica dell' Istituto št. 5 izvršuje vsakovrstno delo po nizkih cenah.

Kuhinjska oprema s kositra, emaila, in litega železa; vrči za mleko. Stavbena dela, kakor žlebi in cevi.

ALBERT BROSCHE Trst ul. Sv. Antona 9. Trst. Kožuhovinar in izdelovalec kap odlikovan na razstavi v Trstu leta 1892.

Velika zaloga kožuhovinar in kap za vojake in civiliste Izvršuje popravila hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimske kožuhovine ter jamči za škodo povzročeno po moljin in po požaru.

Učilišče in vzgojevališče za deklice Temeljiti pouk po učenem načrtu za osemrazredne ljudske šole na primorskem. Letna plača 450 kron. — Hiša z vrtno, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovir, gosli citre, petje, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

Šolske sestre Trst — ulica G. Besenghi št. 6 — Trst

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN
MIZARSKKE ZADRUGE
v GORICI-SOLKAN
TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO)
PALAČA MARENZI
PODRUŽNICE: SPLJET, REKA
TELEFON N°1631

POPOLNE TOVARNIŠKE NAPRAVE za kakoršno koli industrijo

Zaloga sesaljk (pompe) in vsakovrstnih tehničnih predmetov kakor

Trinelle za stroje in kotle, Klingerit, Pecolit, Asbest, Flocken, Graphit, trzmisijonalna jermena itd.

Tehnični urad Giuseppe Montalbetti Ulica Sanità 10. Cene zmerne Telefon 1396 Cene zmerne

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Pohištvanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.
Edini tržaški zavod za „VACUUM-CLEANER“.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH
Točna postrežba in nizke cene.

M. GÁL
TRST GORICA
Corso 4 Corso Verdi 45
Predmeti za rešitev otrok, kakor: sesalni steklenice, sesalke itd. Vata, obvezilno blago, obveze za rane, kirurški predmeti. Vse blago iz gume in predmeti za strežbo bolnikov. Toplomerni za mrličice. Farm. predmeti. Cene, da se ni bati tekmovalja.

Umetalni ognji!!!
V dobro poznani delavnici umetanih ognjev v ulici Ponziana št. 120 Fr. Brandolin, kojoj delavnico vodi sedaj

Makso Gheriach učence odlikovanih pirotehnikov Brandolin & Fisterwald, se nahaja na izbero umetanih ognjev ter sprejema naročbe za javne ali zasebne zabave. — Brezkonkurenčne cene. — Sprejemajo se naročbe tudi v ulici (Fornace) Tommaso Grossi št. 14 (Trst)

Patentovani divan-postelja Mahnich odlikovan v Florenciji 1905 se zlato kolajno in nagrado.

je edini divan, ki služi ob enem tudi za posteljo se žimnico in podzglavjem in neobhodno potreben onim, družinam, ki imajo malo stanovanje.

Plačevanje na obroke. Anton Mahnich, ul. Sv. Ivana 10

Velika zaloga
APNENEGA KARBIDA prve vrste po K 26 za 100 kg čiste teže, preste vozarje za Istro in Goriško pri **Paolo Patrizi** TRST — ulica S. Lazzaro št. 9 — TRST

KOLESA (BICIKLI)
Cleveland, Westfield, Columbia, svetovnoznane znamke modeli 1905
Kolesa Courier najnovejši sistem
13 kg, najfinejša oprava
Pneumatik prve vrste. Jamči se za dve leti. Modeli 1-05.
Cene zmerne.
FRANCESCO BEDNAR
Trst, ulica Ponterosso št. 4.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršno koli vrsto oglaševanja sprejema „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galati št. 18 (Narodni dom) polunadstropje, leva. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 5. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“

JOSIP ROŽE mizarski mojster v Trstu, ulica Raffaele Zovenzoni 6 izvršuje vsakovrstna mizarska dela. Posebno pa se priporoča slovenskim konsumnim, posojilnim in drugim zavodom po deželi.

Najfinejša namizno in jedilno olje se vlobi pri narodni zalogi olja Trg Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

ANTON SKERL mehanik, zapriseženi zvedeneo. Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst. Zastopnik tovarne koles in motokoles „Push“ Napeljava in zaloga električnih zvončkov, tudi in prodaja gramofonov, zvončkov in fonografov. Zaloga priprav za točit pivo. Lastna mehanika delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON št. 1734.

F. Pertot urar TRST - ul. Poste nove št. 9 priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavannes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospo. Izbor ur za bismo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

ELENA BALLIS Procuratore generale F. BALLIS TRST, ulica Barriera vecchia 27
VELIKA ZALOGA železnin za vrata in okna, železnin za pohištvo, kuhinjskega orodja priprav za žvepljanje in drugih kmetijskih predmetov po nizkih cenah

GLAS. V bogatej zalogi pohištva **Em. Ehrenfreund** (prej Jesi) ulica Nuova 24 (priliko) daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Fotografični atelje D. Petener ulica Torrente št. 20
Je toliko časa dobro poznan svojim čistimi snalimi in pripravi na odličnem radi svojega natančnega in umetnega izvrševanja, naznanja, da zniža z današnjim dnevno zlatno tarifo cene svojih del in sicer bo izdeloval:
6 fotografij v vizitnem formatu za samo 3 K.
Vzlic temu hoče pa kakor doslej izvrševati naročena mu dela natančno in v resno v umetnem občinstvu in pri najmodernejših načinih umetnosti.
S tem zaloga zgoraj omenjeni atelji želi cenjenega občinstva in čistih uradnikov posebnih onih, ki potrebujejo fotografije za legitimacije ter daja istočasno priliko osvoboditi se sitnih in veljih agentov, v nadi, da ga bo p. n. občinstvo počaščalo nezmanjšanim zaupanjem in obiskom.
Izvršuje povečanja in reprodukcije skupin, hiš in umetnostnih predmetov, in sicer v kakoršnej koli vrstnosti. — Cene jako zmerne.